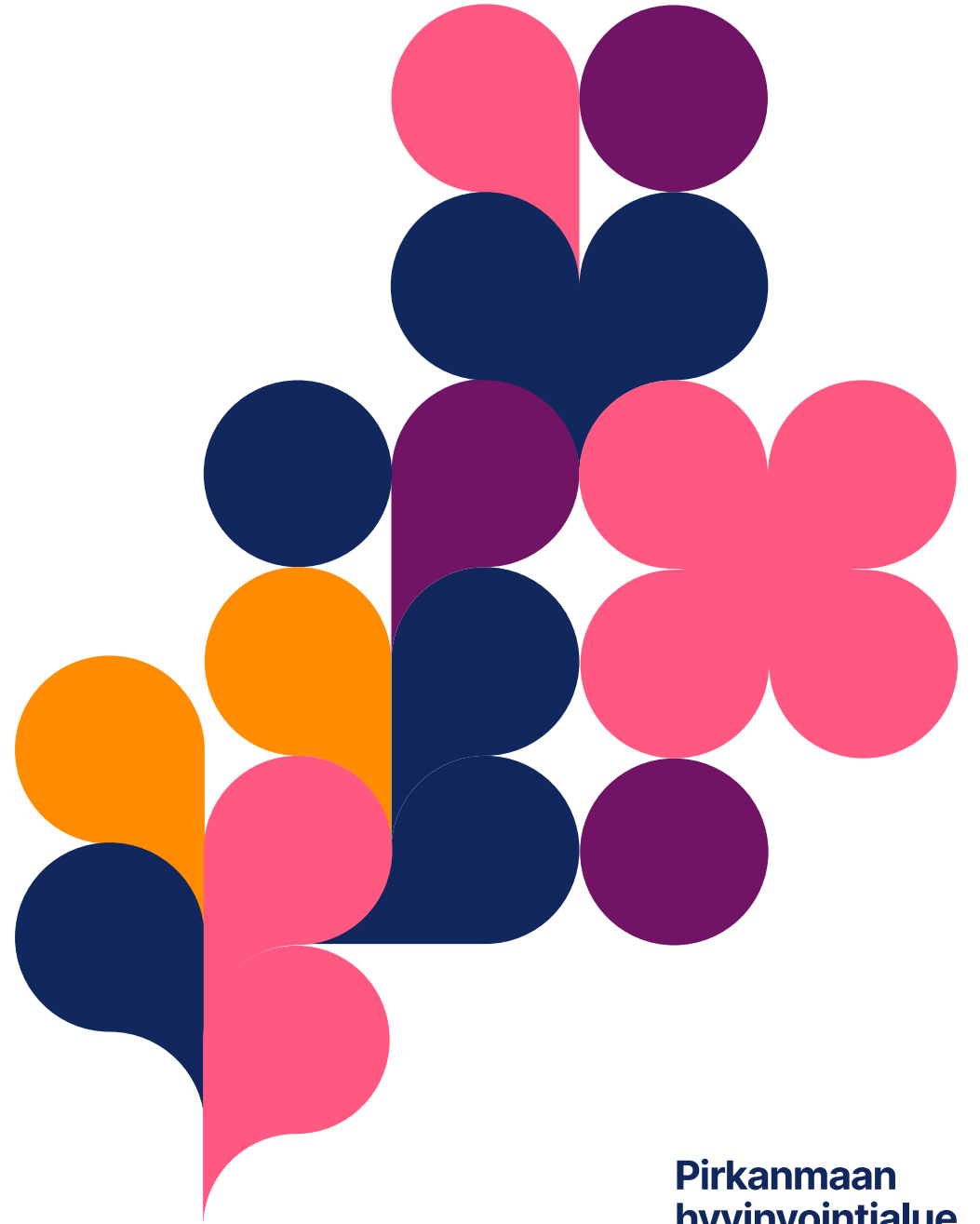

Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestöavustusmalli

Esittelijä: Taru Kuosmanen, sosiaali- ja terveysjohtaja

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Taustaa

- Järjestöjen toimintaedellytysten ja vaikuttamismahdollisuuksien tukemisesta osana kuntien ja hyvinvointialueiden toimintaa säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevassa laissa.
- Pirkanmaalla myönnetään keskimäärin 2€/asukas yleisavustuksia. Tampereen kaupungin myöntämät avustukset sote-järjestöille ovat n. 19 € / asukas.
- Pirkanmaalla keskimäärin 65 % sote-järjestöistä hakee vuosittain taloudellista avustusta, Tampereella keskimäärin 80 % sote-järjestöistä.

Pirkanmaalla myönnetyt yleisavustukset kuntakohtaisesti (vuosi 2017 / 2018)

Kunta	Tampere	4 515 616,00 €	19,43 €
	Kihniö	8 512,00 €	4,36 €
	Virrat	22 045,00 €	3,25 €
	Mänttä-Vilppula	26 730,00 €	2,64 €
Avustussumma per vuosi	Ruovesi	9 144,00 €	2,07 €
	Juupajoki	3 408,00 €	1,79 €
Avustussumma per asukas	Sastamala	29 270,00 €	1,18 €
	Nokia	33 407,00 €	1,00 €
	Pirkkala	15 000,00 €	0,78 €
	Kangasala	20 400,00 €	0,65 €
	Akaa	10 800,00 €	0,64 €
	Pälkäne	3 500,00 €	0,53 €
	Ylöjärvi	16 900,00 €	0,51 €
	Punkalaidun	1 450,00 €	0,49 €
	Lempäälä	10 800,00 €	0,47 €
	Hämeenkyrö	4 800,00 €	0,45 €
	Valkeakoski	7 000,00 €	0,33 €
	Urjala	1 500,00 €	0,31 €
	Parkano	2 000,00 €	0,30 €
	Orivesi	2 100,00 €	0,23 €

Avustusmallin kustannusvaikutus hyvinvointialueelle

- Esitettävässä avustusmallissa hyvinvointialueelle siirtyvien avustusten kustannusvaikutus:
  - Tampereen 1 480 880 euroa
  - Muiden kuntien osuus noin 10 % (arvio, joka perustuu edellisen dian tietoperustaan)
  - **Yhteensä 1 628 968 euroa**

Tavoitteet Pirkanmaan avustusmallille:

- Työnjako hyvinvointialueen ja kuntien kesken on selkeä:
  - Hakijat tietävät mistä hakea avustusta
  - Avustusvalmistelu ei kuormita kohtuuttomasti (yhteistyö HVA – kunnat)
  - Pieniä avustuksia ei pilkota
- Mahdollisimman vähän saman toiminnan avustamista sekä HVA:ta että kunnista samanaikaisesti
- Järjestöjen toimintaedellytykset eivät heikkene
- Malli mahdollistaa avustustoiminnan vaikuttavuuden parantamisen
- Avustusmalli mukailee ajan mittaan valtakunnallista mallia
- Yksittäisten järjestöjen avustuksia arvioitaessa huomioidaan myös muut tuet, kuten tila-avustukset
- Pirkanmaan avustusmalli sisältää yhteistyön kuntien ja hyvinvointialueen kesken
- Ostopalveluilla tuotettavaa toimintaa ei tueta avustuksin

Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestöavustusmalli

Hyvinvointialueelle sen lakisääteisiä tehtäviä tukeva ja täydentävä järjestölähtöinen toiminta, kun alueellisesti kattavaa

- **Hyvinvointialueelle:**
  - alueellisesti kattava sote-palvelujen kiinteä tukitoiminta
  - ”omien asiakkaiden” terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta kuten vertaistuki, neuvonta ja ohjaus
  - *pelastusala*
- **Kunnille:**
  - kuntien lakisääteisiä tehtäviä tukeva toiminta
  - kaikille suunnattu harrastus- tai ryhmätoiminta
  - ihmisoikeustyö
  - Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö
  - nuorten sosiaalinen kuntoutus (osana kohdennettua nuorisotyötä sekä syrjäytymisen ehkäisyä)
  - avoin varhaiskasvatus ja muu perheitä tukeva työ
  - paikallinen sote-palvelujen kiinteä tukitoiminta (kuten etsivä työ, ikäihmisten kotona asumisen tuki, kehitysvammaisten toimintakyvyn tuki, ”rakenteellinen sosiaalityö”/yhdyskuntatyö)

Yleiset periaatteet

Pirkanmaan hyvinvointialueen avustusten myöntämisessä sovelletaan seuraavia periaatteita:

- Avustusta myönnetään vain yleishyödylliseen toimintaan. Avustuksella ei saa olla kilpailua vääristäviä vaikutuksia. Avustusta ei myönnetä toimintaan, jonka mahdollista tuottoa käytetään omistajiensa hyväksi.
- Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää Pirkanmaan hyvinvointialueen toimintaa. Lisäksi avustettavan toiminnan tulee olla alueellista tai *ylikunnallista*.
- Avustusta ei myönnetä uskonnon, *ideologian tai politiikan* harjoittamiseen tai *edellä mainittujen aatteellisen* sanoman levittämiseen.
- Samaan toimintaan myönnetään avustusta vain yhden avustuksen muodossa. Yhteisö tai järjestö voi saada avustusta lisäksi kunnalta.
- Avustus on aina osarahoitus. Avustuksen saajalla tulee olla myös omaa varainhankintaa toiminnan järjestämiseksi. Vapaaehtoistyö voidaan hyväksyä rahan ohella omarahoitusosuudeksi, jolloin sen laskennallinen arvo on 10€/tunti.
- Avustuksilla tuetaan käyttöomaisuuden hankintaa vain perustellusta syystä.
- Saatua avustusta ei saa käyttää varainhankinnan tai liike- ja sijoitustoiminnan menoihin eikä rahoitusomaisuutensa tai muiden pitkäaikaisten sijoitustensa lisäämiseen.
- Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka hyvinvointialue on kilpailuttanut tai jota hyvinvointialue ostaa hakijalta. Avustusten myöntäminen ei saa vaikuttaa tarjouskilpailutuksessa hinnoitteluun tai sisältöön.
- Avustusta voidaan myöntää ainoastaan hakijoille, joiden hakemus on saapunut annettuun määräaikaan mennessä.
- Myönnetty avustus on hakijakohtainen. Sitä ei saa siirtää edelleen muun yhteisön käytettäväksi.
- Avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan voimassa olevia lakeja ja asetuksia sekä hyviä tapoja ja yleisesti hyväksytyjä eettisiä periaatteita.

Avustusmuodot:

- Yleisavustukset

Hyvinvointialueen yleisavustuksilla tuetaan sote-järjestöjen toimintaa, joka täyttää seuraavat kriteerit:

- Palvelee alueellisesti tai *ylikunnallista* hyvinvointialueen asukkaita palvelutarpeiden mukaisesti
  - Vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin
  - Toteuttaa hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman strategisia painopisteitä
  - Täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveystalvveluja
- Järjestöt voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti.

- Kohdeavustukset

- Pirkanmaan hyvinvointialue voi myöntää kohdeavustuksia kertaluonteisen, yksittäisen tapahtuman, projektin tai hankkeen toteuttamiseen.

- Kumppanuusavustukset

- Hyvinvointialue myöntää kumppanuusavustuksia sen lakisääteisiä tehtäviä tukevaan ja täydentävään toimintaan silloin kun toiminta on joko alueellista tai seutukunnallista.
- Kumppanuusavustuksilla on samat kriteerit kuin yleisavustuksilla, mutta niissä on kyse toiminnasta, jonka perusrahoitus tulee Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta tai ESR hankerahoituksena ELY-keskukselta.
- Pirkanmaan hyvinvointialueen myöntämä avustus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena.
- Kumppanuusavustuksista neuvotellaan järjestöjen kanssa aina erikseen ja niissä huomioidaan toiminnan jatkuvuus myös hankeajan jälkeen.

- Aluehallitus voi harkintansa mukaan myöntää myös muita avustuksia

Riskiarviointi ja mallin kehittäminen

Avustustoimintaan liittyvät riskitekijät:

- Järjestöjen putoaminen hyvinvointialueen ja kuntien välimaastoon.
  - Hyvinvointialueen ja kuntien välinen yhteistyö avustustoiminnassa erityisen tärkeää.
- Kunnista saatu tieto vaillinaista: järjestöillä riski jäädä vaille avustusta
  - Turvataan mahdollisuudet avustusten myöntämiseen poikkeuksellisesti myös hakuaikojen ulkopuolella.

Järjestöavustusmallin kehittäminen:

- Valtakunnallisen mallin mukainen kehittämissuuntaus.
  - Yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa.
- Sote-järjestötoiminnan avustaminen hyvinvointialueelta ilman alueellisuusvaadetta.
  - Talousvaikutus.
  - Yhteistyö järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa.